

Comparison the Effect of Student-Based Group Discussion and Lecture Methods Teaching on Midwifery Student's Learning Level

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Aghapour S.A.¹ PD,
Vakili M.A.¹ PhD,
Karbasi M.* BSc,
Badeli R.¹ PA

How to cite this article

Aghapour S.A, Vakili M.A, Karbasi M, Badeli R. Comparison the Effect of Student-Based Group Discussion and Lecture Methods Teaching on Midwifery Student's Learning Level. Education Strategies in Medical Sciences. 2015;8(5):281-286.

*Children and Neonatal Health Research Center, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran
¹Children and Neonatal Health Research Center, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Correspondence

Address: Center of health workers, University of Medical Sciences, Hyrkan Bolvared, Gorgan, Iran
Phone: +98 1732159952
Fax: -
m_karbasi54@yahoo.com

Article History

Received: May 4, 2015
Accepted: November 27, 2015
ePublished: January 10, 2016

ABSTRACT

Aims True learning needs the utilization of proper teaching methods leading to students' interests in the learning activities to gain useful learning experiences. Therefore, it is needed to reform the traditional teaching methods and to use new student-focused methods by the educational systems. The aim of this study was to compare the effects of the student-focused group discussion method and lecture method on the learning level in the Midwifery students.

Materials & Methods In the semi-experimental study, 72 third-semester Midwifery bachelor students of Islamic Azad University, Gorgan Branch, were selected via census method to participate in the theoretical clinical pregnancy course presented as lecture and group discussion methods in 2014. The final test was done after the end of the training courses. And, material durability test was done 8 weeks after the end of the course sessions. Data was analyzed, using SPSS 16 software and Wilcoxon Non-parametric Test.

Findings There was a significant difference between the mean scores of all the sessions conducted through lecture method (45.00 ± 8.00) and group discussion method (57.00 ± 10.00 ; $p=0.0001$). There was a significant difference in the material durability after 8 weeks between the mean scores of lecture (24.50 ± 13.90) and group discussion (35.10 ± 13.10) methods ($p=0.0001$).

Conclusion Standard student-focused group discussion training affects the midwifery students' learning more than the lecture method does and there is higher information durability.

Keywords Focus Groups; Teaching Method; Lectures; Students, Health Occupations

CITATION LINKS

[1] Comparison of group discussion and lecture method in students' learning and satisfaction of life instructions unit [2] Teaching communication skills to medical students, a challenge in the curriculum? [3] Communication enhancement: Nurse and patient satisfaction outcomes in a complex continuing care facility [4] The effect of lecture and focus group teaching methods on nursing students learning in community health course [5] Groupwork in education and training: Ideas in practice [6] Encyclopedia of information communication technologies and adult education integration (Volume 3) [7] Comparison of the effect of teaching through lecture and group discussion on nursing students' communication skills with patients [8] Effects of ethnic group cultural differences on cooperative and competitive behavior on a group task [9] Comparison between the effect of teaching through student-based group discussion and lecture on learning in medical students [10] Peer education: The untapped potential [11] A comparison between the lecture method and the three combination participatory method of teaching and learning on nursing students' sustainable learning [12] Comparing the effect of lecture and discussion methods on students' learning and communication skills [13] Compared to traditional learning and group discussion in nursing education [14] desirability of two participatory methods of teaching, based on students' view point [15] Clinical education from the viewpoints of nursing and midwifery students in Shahrekord University of Medical Sciences [16] Comparison of the effectiveness of teaching methods of group discussion and lecture on learning and satisfaction of students in teaching of religion and life courses in the secondary school students [17] A comparative study of lecture and discussion methods [18] Comparison of two educational methods of lecture and group discussion on learning and reminding of nursing students [19] Comparison of efficiency management training using lecturing and small group teaching on learning rate of nursing and midwifery student's [20] Comparison of lecture and blended teaching methods on learning and satisfaction of medical students in biochemistry course [21] Student performance and perceptions of a lecture-based course compared with the same course utilizing group discussion [22] Small-group discussion versus lecture format for third-year students in obstetrics and gynecology [23] Self-Directed Learning versus Lecture in Medicine [24] Comparing the Effect of Lecture and Discussion Methods on Students' Learning and Satisfaction [25] Satisfaction and learning level of university students in basic courses; comparison of lecture and group discussion teaching methods

مقایسه تاثیر تدریس به دو شیوه بحث گروهی دانشجومحور و سخنرانی بر میزان یادگیری دانشجویان مامایی

سیدعلی آقاپور PD

مرکز تحقیقات کودکان و نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

محمدعلی وکیلی PhD

مرکز تحقیقات کودکان و نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

مریم کرباسی* BSc

مرکز تحقیقات کودکان و نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

رقیه بادلی PA

مرکز تحقیقات کودکان و نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

چکیده

اهداف: یادگیری واقعی متضمن استفاده از روش‌های تدریس مناسبی است که باعث شود دانشجویان با علاقه در فعالیت‌های یادگیری درگیر شده و تجارب یادگیری مفیدی را کسب نمایند. با توجه به این موارد، تجدید نظر در روش‌های سنتی تدریس و استفاده از سبک‌های نوین دانشجومحور از سوی سیستم‌های آموزشی ضروری به نظر می‌رسد. هدف این مطالعه، مقایسه تاثیر تدریس به شیوه بحث گروهی دانشجومحور و شیوه سخنرانی بر میزان یادگیری دانشجویان مامایی بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه نیمه‌تجربی در سال ۱۳۹۳، ۷۲ نفر از دانشجویان مامایی ترم سوم کارشناسی پیوسته دانشگاه آزاد اسلامی گرگان برای تدریس درس تئوری بالینی بارداری به دو شیوه سخنرانی و بحث گروهی به صورت سرشماری انتخاب شدند. آزمون نهایی پس از اتمام جلسات آموزشی و آزمون بررسی ماندگاری مطالب، ۸ هفته پس از اتمام جلسات آموزشی برگزار شد. داده‌ها با کمک نرم‌افزار SPSS 16 آزمون ناپارامتری ویلکاکسون مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: میانگین نمرات کل جلسات در شیوه سخنرانی $(45/17 \pm 8/11)$ و در شیوه بحث گروهی $(57/25 \pm 10/08)$ دارای تفاوت آماری معنی‌دار بود $(p=0/0001)$. در بررسی ماندگاری مطالب پس از ۸ هفته نیز بین میانگین نمرات در دو شیوه سخنرانی $(34/50 \pm 13/90)$ و بحث گروهی $(35/10 \pm 13/10)$ تفاوت آماری معنی‌داری مشاهده شد $(p=0/0001)$.

نتیجه‌گیری: آموزش به شیوه بحث گروهی دانشجومحور با رعایت استانداردهای مربوطه نسبت به شیوه سخنرانی تاثیر بیشتری بر میزان یادگیری دانشجویان مامایی دارد و از طرفی میزان ماندگاری اطلاعات نیز بالاتر است.

کلیدواژه‌ها: بحث گروهی، گروه کوچک، سخنرانی، روش تدریس، دانشجوی مامایی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۲/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۹/۰۶

*نویسنده مسئول: m_karbasi54@yahoo.com

مقدمه

در دو دهه گذشته، تلاش‌های چشمگیری در زمینه بهبود روش‌های یاددهی - یادگیری و ارزش‌یابی دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفته است. با وجود اینکه روش سخنرانی در آموزش پزشکی سابقه زیادی دارد، ولی به علت کارایی کمتر در تامین اهداف آموزشی در حیطه‌های ذکر شده مورد نقد بسیاری قرار گرفته است. در یک سخنرانی سنتی، دانشجویان دریافت‌کننده غیرفعال اطلاعات بوده و در فرآیند یادگیری مشارکت فعال ندارند^[1]. در علوم پزشکی ارتباط در حقیقت یک محاوره برنامه‌ریزی شده با اهدافی مثل جمع‌آوری داده، ارائه اطلاعات به بیمار، تعیین مشکلات و علایق دوطرفه، آموزش، فراهم کردن حمایت و مشورت یا درمان است^[2]. شرکت فعال دانشجویان در این روش به آنها کمک می‌کند تا دیدگاه‌های خود را بیان نموده و عقاید و اندیشه‌های خود را توجیه نمایند و با نظرها و اعتقادهای دیگران آشنا شوند^[3]. این در حالی است که در کلاس‌هایی که به روش سخنرانی اداره می‌شود، دانشجویان عمدتاً ساکت و غیرفعال و فقط شنونده استاد درس خود هستند^[4]. با توجه به ضرورت و اهمیت مساله و پایین بودن سطح تفکر انتقادی و قضاوت بالینی دانشجویان علوم پزشکی و عدم کارآمدی روش‌های رایج آموزش در ارتقای سطح تفکر انتقادی، پژوهشگر بر آن شد تا با تدوین یک برنامه آموزشی مکمل از بحث گروهی و با توسعه این مهارت گامی در جهت ارتقای سیستم آموزش علوم پزشکی و افزایش کیفیت مراقبت‌های بهداشتی برداشته باشد^[5].

سخنرانی روش تدریس سنتی است که هیچ فرصتی را برای مشارکت مخاطب در ارائه انتقاد فراهم نمی‌آورد. در مقابل، بحث گروهی کوچک است که به سادگی سازمان‌دهی شده است و به بحث در مورد یک موضوع مورد علاقه می‌پردازد. بحث در گروه‌های کوچک می‌تواند با هدف فکری، عاطفی و اجتماعی به خدمت گرفته شود^[6]. بر اساس نظریه‌های جدید یادگیری، یادگیری واقعی زمانی به وقوع می‌پیوندد که فراگیر نقش اصلی در فرآیند یادگیری داشته باشد. چنین یادگیری متضمن استفاده از روش‌های تدریس مناسبی است که باعث شود دانشجویان با علاقه در فعالیت‌های یادگیری درگیر شده و تجارب یادگیری مفیدی را کسب نمایند. روش سخنرانی از روش‌های رایج و سنتی در آموزش است. اما در این روش فرصت تفکر به دانشجو که امری ضروری در یادگیری است داده نمی‌شود. برخی از تحقیقات نیز نشان داده است حدود ۸۰٪ آموزش‌ها و اطلاعات ارائه شده توسط روش سخنرانی که در اکثر دانشگاه‌ها نیز استفاده می‌شود، در عرض ۸ هفته فراموش می‌شود. با توجه به این موارد، تجدید نظر در روش‌های سنتی تدریس و استفاده از سبک‌های نوین، یادگیری فعال و دانشجومحور از سوی سیستم‌های آموزشی ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا تدریس به شیوه بحث گروهی یکی از روش‌های آموزشی دانشجومحور است که با استفاده از شیوه مباحثه، فراگیران

مواد و روش‌ها

در این مطالعه نیمه‌تجربی در سال ۱۳۹۳، ۷۲ نفر از دانشجویان مامایی ترم سوم کارشناسی پیوسته دانشگاه آزاد اسلامی گرگان برای تدریس درس تئوری بالینی بارداری به دو شیوه سخنرانی و بحث گروهی دانشجویان محور به صورت سرشماری انتخاب شدند.

پس از بیان اهداف تحقیق، دانشجویان هر کلاس بر حسب انتخاب خود و به صورت غیرتصادفی به ۱۲ گروه ۶ نفره تقسیم شدند و در یکی از گروه‌های بحث گروهی یا سخنرانی قرار گرفتند. هیچ گونه چارچوب یا محدودیتی به لحاظ تفکیک گروه‌بندی‌ها اعمال نشد. دلیل این نوع گروه‌بندی آن بود که تمایل افراد در هم‌گروه بودن باعث ارتباط هر چه بهتر آنان در بحث گروهی و آموزش جمعی است. در مجموع ۸ جلسه آموزشی که ۴ جلسه آن به شیوه سخنرانی و ۴ جلسه دیگر به شیوه بحث گروهی اختصاص یافته بود، برگزار شد. ضمناً آزمون نهایی پس از اتمام جلسات آموزشی و آزمون بررسی ماندگاری مطالب، ۸ هفته پس از اتمام جلسات آموزشی برگزار شد. هر یک از گروه‌ها در کلاس‌ها در فضای فیزیکی جدا، نزدیک به هم و با آرایش چیدمان صندلی‌ها به صورت دایره‌وار مستقر شده و مطالب خواندن بین آنها توزیع شد. در تدریس به شیوه بحث گروهی از قبل مطالب آن جلسه و سؤالات کوییز (۱۰ سؤال چهارگزینه‌ای بدون نمره منفی و متناسب با مباحث مطرح‌شده) به صورت تاپ‌شده و به تعداد افراد، تهیه می‌شد.

در فعالیت‌های آموزشی فعالانه شرکت نموده و به آنان فرصت داده می‌شود تا نظرات و تجربیات خود را با دیگران در میان بگذارند. امروزه شکاف بین تئوری و عمل در بین رشته‌های علوم پزشکی یکی از معضلات حایز اهمیت است [7]. به طور کلی روش گفتگو و مباحثه، به مهارت‌های فکرکردن، درک‌کردن، یادگرفتن و به‌خاطرآوردن کمک نموده و همه افراد علاقه‌مندانه از این شیوه بهره می‌برند. در هر حال این شیوه تدریس ضمن اثربخشی بهتر، وظیفه‌ای چالشی و مشکل‌تر برای مدرس محسوب می‌شود، زیرا برای مدرس ارایه یک بحث دارای پیچ‌وخم، به صورت مبهم و بی‌چالش و بدون بحث جنبی، به مراتب بی‌دردتر و آسان‌تر از بحثی منسجم همراه با تفکر، تعمق و سؤال کردن فراگیران است. کاکس و همکاران نیز ضمن تاکید بر بهره‌گیری از بحث گروهی برای شناخت مسایل ویژه و پیچیده برای گروه مخاطبان، آن را برای ارزش‌یابی آموخته‌های قبلی و شناخت ترجیحات افراد در درون یک گروه و نیز کشف تفاوت‌های فردی مخاطبان در ادراکات خود مفید می‌دانند [8]. نکته مهم در این طرح این است که شیوه بحث گروهی تا به حال بیشتر برای دروس در حیطه علوم انسانی مورد توجه قرار گرفته و در تدریس تئوری بالینی در پزشکی کمتر به آن پرداخته شده است [9].

هدف مطالعه، مقایسه تاثیر تدریس به شیوه بحث گروهی دانشجویان محور و سخنرانی بر میزان یادگیری دانشجویان مامایی بود.

جدول ۱) مقایسه میانگین نمرات دانشجویان در دو شیوه آموزش بحث گروهی و سخنرانی

شیوه آموزش	میانگین نمرات	سطح معنی‌داری	میانگین نمرات در گروه معدل پایین	سطح معنی‌داری	میانگین نمرات در گروه معدل بالا	سطح معنی‌داری
جلسه اول	سخنرانی	۴۲/۵۰±۱۵/۸۰	۴۱/۷۲±۱۸/۱۲	۰/۰۰۰۱	۴۲/۲۷±۱۰/۱۱	۰/۰۰۰۱
	بحث گروهی	۶۵/۳۲±۱۸/۸۰	۶۷/۳۰±۱۶/۱۳	۰/۰۰۰۱	۶۲/۰۴±۲۲/۱۴	۰/۰۰۰۱
جلسه دوم	سخنرانی	۴۷/۵۴±۲۰/۷۰	۴۶/۱۴±۱۹/۱۱	۰/۰۰۱	۴۸/۱۶±۲۱/۰۵	۰/۰۰۶
	بحث گروهی	۵۹/۶۷±۱۷/۲۰	۵۹/۰۱±۱۶/۱۴	۰/۰۰۵	۶۰/۰۷±۱۸/۱۱	۰/۰۰۶
جلسه سوم	سخنرانی	۶۶/۱۰±۱۵/۸۰	۶۵/۱۵±۱۷/۱۵	۰/۰۹۸	۶۸/۱۱±۱۶/۰۸	۱/۰۰
	بحث گروهی	۶۴/۵۰±۱۳/۹۰	۶۳/۱۴±۱۴/۰۳	۰/۸۳	۶۵/۱۲±۱۲/۰۲	۱/۰۰
جلسه چهارم	سخنرانی	۴۹/۱۰±۱۸/۷۰	۴۴/۱۲±۱۵/۰۱	۰/۰۰۱	۵۴/۰۱±۱۸/۰۸	۰/۱۰
	بحث گروهی	۵۸/۵۰±۱۳/۶۲	۵۷/۰۸±۱۲/۱۶	۰/۰۰۱	۵۹/۰۶±۱۴/۰۵	۰/۱۰
میانگین کل جلسات	سخنرانی	۴۵/۱۷±۸/۱۱	۴۷/۸۳±۹/۰۹	۰/۰۰۰۱	۴۶/۱۳±۱۱/۲۵	۰/۰۰۳
	بحث گروهی	۵۷/۲۵±۱۰/۰۸	۵۷/۵۳±۷/۴۴	۰/۰۰۰۱	۵۸/۱۴±۹/۲۱	۰/۰۰۳
ماندگاری مطالب	سخنرانی	۳۴/۵۰±۱۳/۹۰	۳۱/۲۳±۱۳/۲۵	۰/۰۰۰۱	۳۹/۱۹±۱۳/۲۴	۰/۱۷
	بحث گروهی	۳۵/۱۰±۱۳/۱۰	۳۵/۸۶±۱۵/۱۸	۰/۰۰۰۱	۳۵/۱۱±۱۶/۱۹	۰/۱۷

در طراحی سئوالات با استاد مربوطه و مسئول EDC دانشگاه علوم پزشکی گلستان در مورد استاندارد بودن با رعایت ضریب سختی سئوالات هماهنگی به عمل آمد. نقش مدرس در این نوع کلاس‌ها (بحث گروهی) صرفاً به عنوان تسهیل‌گر بود و با گردش بین گروه‌های مختلف پاسخگوی ابهامات و سئوالات دانشجویان بودند. در خاتمه دانشجویان به صورت فردی و بدون مراجعه به متن درسی که در اختیار داشتند به ۱۰ سؤال چهارگزینه‌ای پاسخ می‌دادند. روایی محتوای پرسش‌نامه با استفاده از کتب و مقاله‌های علمی و با بهره‌گیری از نظرات همکاران محترم هیات علمی تایید شد. همچنین دانشجویان براساس معدل ترم گذشته به دو گروه معدل پایین (کمتر و مساوی ۱۵) و معدل بالا (بیشتر از ۱۵) تقسیم شدند و میزان یادگیری آنها در تدریس به دو شیوه سخنرانی و بحث گروهی مورد مقایسه قرار گرفت. به منظور توصیف داده‌ها از جداول، نمودارها و شاخص‌های عددی میانگین و انحراف معیار و میانه استفاده شد. نرمالیتی داده‌ها با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد که از توزیع نرمال برخوردار نبود. در تحلیل داده‌ها از آزمون ناپارامتری ویلکاکسون استفاده شد. نرم‌افزار مورد استفاده SPSS 16 بود.

یافته‌ها

میانگین نمرات کل جلسات در شیوه سخنرانی $45/17 \pm 8/11$ و در شیوه بحث گروهی $57/25 \pm 10/08$ بود که این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار بود ($p=0/0001$). در بررسی ماندگاری مطالب پس از ۸ هفته از آخرین جلسه نیز بین میانگین نمرات در دو شیوه سخنرانی ($24/50 \pm 13/90$) و بحث گروهی ($35/10 \pm 13/10$) تفاوت آماری معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/0001$).

بین میانگین نمرات در کل جلسات در گروه با معدل پایین به دو شیوه سخنرانی ($47/83 \pm 9/09$) و بحث گروهی ($57/53 \pm 7/44$) تفاوت آماری معنی‌داری وجود داشت ($p=0/0001$). در خصوص ماندگاری مطالب در دو شیوه سخنرانی ($21/23 \pm 13/25$) و بحث گروهی ($35/86 \pm 15/18$) در گروه با معدل پایین نیز تفاوت از نظر آماری معنی‌دار بود ($p=0/0001$; جدول ۱).

بعد از پایان پژوهش از دانشجویان در مورد رضایت آنان از دو شیوه آموزش نظرسنجی به عمل آمد که اکثریت دانشجویان (۸۰٪) از شیوه بحث گروهی به مراتب راضی‌تر بوده و خواستار برگزاری جلسات به این شیوه بودند.

بحث

این مطالعه نشان داد که روش تدریس به شیوه بحث گروهی در مقایسه با شیوه سخنرانی می‌تواند باعث افزایش نمره مهارت‌های ارتباطی به خصوص در حیطه مهارت‌های تعاملی و پیگیری مشکل

شود^[7]. رینولدر معتقد است یادگیری مهارت‌های زندگی از جمله مهارت همکاری و تعامل با دیگران از طریق روش بحث گروهی بهتر صورت می‌گیرد^[5]. از نظر دمون، روش مذکور می‌تواند قدرت نقادی را در دانشجویان رشد دهد^[10]. در تدریس به روش بحث گروهی، فراگیران در داخل گروه و بین گروه، با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند و همکاری، اعتمادبه‌نفس و درک آنها افزایش می‌یابد و در عین حال، فراگیران شیوه یادگیری فعال را نیز فرا می‌گیرند^[11]. دستاوردهای استفاده از روش تدریس بحث گروهی برای استاد نیز مورد بحث برخی از پژوهشگران قرار گرفته است. برخی معتقدند که تدریس با این روش سبب تقویت روحیه همکاری، سعه صدر و نقدپذیری و توان شنیدن نظرهای دیگران در استادان می‌شود^[12]. در واقع، می‌توان بیان نمود که در روش بحث گروهی قدرت بیان فراگیر تقویت شده و در نهایت، تحمل و سعه صدر او در شنیدن نظرات متفاوت، بیشتر می‌شود و از طریق همکاری با دیگران نیز می‌تواند مهارت‌های تعامل و تبادل نظر با دیگران را کسب کند. در مطالعات مشابه نیز ضمن تایید تاثیر بحث گروهی بر میزان یادگیری، به افزایش انگیزه یادگیری و رضایتمندی در بین دانشجویان مورد مطالعه اشاره شده است و به عنوان یک نتیجه ناشی از تاثیر بحث گروهی مورد تاکید قرار گرفته است^[14]. در پژوهشی که میرباقر و رنجبر در خصوص مقایسه میزان تاثیر روش بحث گروهی با روش تدریس سخنرانی بر پیشرفت تحصیلی و مهارت‌های ارتباطی دانشجویان انجام دادند، مشخص شد که روش تدریس بحث گروهی بر افزایش پیشرفت تحصیلی و نیز مهارت‌های ارتباطی دانشجویان موثرتر از روش سخنرانی است^[13]. همچنین باغچقی و همکاران دریافتند روش تدریس به شیوه بحث گروهی در مقایسه با شیوه سخنرانی می‌تواند باعث افزایش نمره مهارت‌های ارتباطی، به خصوص در حیطه مهارت‌های تعاملی و پیگیری مشکل شود. همچنین مهارت برقراری ارتباط و اجتماعی شدن در گروه‌های علوم پزشکی بسیار با اهمیت و ارزشمند است^[7]. در پژوهش حاضر مشخص شد تدریس به شیوه بحث گروهی باعث افزایش معنی‌داری در مهارت‌های تعاملی و پیگیری در مورد مشکل می‌شود. این امر می‌تواند ناشی از الزام دانشجویان به تعامل و همکاری با یکدیگر در بحث گروهی و در نتیجه تقویت این مهارت‌ها باشد^[9]. امروزه متخصصان آموزش و پرورش برای یادگرفتن، وجود انگیزه را بسیار مهم می‌دانند. همچنین صوتی و همکاران ابراز داشتند با به کار بردن شیوه‌هایی که تاثیر و تاثیر متقابل بین افراد گروه را به همراه دارد نیز می‌توان بین افراد کلاس، تعامل بیشتر و بهتر به وجود آورد و از این راه به درگیری آنان با موضوع درس و در نتیجه یادگیری پایدارتر کمک نمود. همچنین آنها نتیجه گرفتند که یک روش تدریس پویا، غیرانفعالی و دخالت‌دادن هر چه بیشتر دانشجو در فرآیند یاددهی-یادگیری باعث می‌شود تا دانشجویان با علاقه بیشتری به مباحث مربوطه بپردازند، لذا

مقایسه دو شیوه پژوهش به‌وضوح بیانگر این نکته است که آموزش به‌شیوه بحث گروهی با رعایت استانداردهای مربوطه به‌مراتب اثرگذارتر از شیوه جاری نظام آموزشی بوده و از طرفی میزان ماندگاری اطلاعات نیز به‌مراتب بالاتر است که می‌تواند باعث افزایش مشارکت دانشجویان با استفاده از روش تدریس فعال و موجب فراهم‌آوردن فرصت بیشتر برای یادگیری شود.

نکته قابل تامل در این مطالعه این است که استفاده از آموزش بحث گروهی دانشجویان در دانشجو محور با معدل پایین (هر چند اختلاف جزئی در بین گروه با معدل بالا نیز وجود داشته) تاثیر بیشتری در یادگیری این گروه دارد که شاید بتواند تعمیم‌دهنده این نظریه باشد که شیوه بحث گروهی باعث افزایش انگیزه و درگیری بیشتر ذهنی به‌منظور مشارکت هر چه بیشتر به‌ویژه در گروه با معدل پایین‌تر خواهد شد. در بررسی فرم‌های نظرسنجی مشخص شد که اکثریت دانشجویان از شیوه بحث گروهی به‌مراتب راضی‌تر بوده و خواستار برگزاری جلسات به این شیوه هستند.

از محدودیت‌های پژوهش به‌ویژه در آغاز انجام فرآیند تدریس به‌روش بحث گروهی، می‌توان به مشکلاتی از جمله حجم نمونه بالا و لزوم تهیه کلاس‌های با تعداد کافی در دانشگاه، آشنایی ناکافی دانشجویان و اساتید به تدریس به‌روش بحث در گروه‌های کوچک و مشکلات مربوط به هماهنگی با آموزش دانشکده برای ارائه شیوه متفاوت آموزش درسی اشاره نمود که خوشبختانه با مساعدت و اعمال هماهنگی‌های مدیریت محترم و آموزش دانشگاه، این چالش‌ها تا حدود زیادی مرتفع شد. در ضمن با توجه به علاقه‌مندی دانشجویان به استفاده از این روش مقرر شد شیوه آموزش گروهی کماکان در دانشگاه ادامه یابد.

نتیجه‌گیری

آموزش به‌شیوه بحث گروهی دانشجویان محور با رعایت استانداردهای مربوطه نسبت به شیوه سخنرانی تاثیر بیشتری بر میزان یادگیری دانشجویان مامایی دارد و از طرفی میزان ماندگاری اطلاعات نیز بالاتر است.

تشکر و قدردانی: محققان بر خود لازم می‌دانند که نهایت تشکر و سپاس خود را از مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی گرگان واحد مامایی و دانشجویان اعلام نمایند، چرا که بدون همکاری بی‌شائبه مسئولان و دانشجویان این امر میسر نمی‌شد.

تاییدیه اخلاقی: این تحقیق توسط کمیته اخلاقی دانشگاه آزاد اسلامی گرگان به تصویب رسید.

تعارض منافع: موردی از طرف نویسندگان بیان نشده است.

منابع مالی: این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد آموزش پزشکی مصوب دانشگاه علوم پزشکی ایران است که با هماهنگی

به‌کارگیری روش‌های تدریس با مشارکت هر چه بیشتر دانشجویان در دانشگاه را پیشنهاد نمودند^[14]. مقایسه روش‌های تدریس در زمینه علوم پزشکی شبیه آنچه که در علوم انسانی انجام شده، به‌طور کامل صورت نپذیرفته است. با این حال برخی از مطالعات برای مقایسه بین روش‌های سخنرانی و بحث گروهی طراحی شده است.

در این مطالعه نمرات آزمون و امتحان نهایی یا کوئیز (۸ هفته بعد از آخرین جلسه آموزشی) که بیانگر ماندگاری مطالب آموزشی است، در دو شیوه آموزش مورد ارزیابی قرار گرفت که تفاوت از نظر آماری معنی‌دار بود. مطالعه حاضر مشابه تحقیق *دل‌آرام* در شهرکرد است که در آن میزان یادگیری به دو روش در دانشجویان مامایی مقایسه شده و نمرات کوئیز در روش بحث گروهی به‌طور معنی‌داری از روش سخنرانی بیشتر گزارش شده است، ولی برخلاف طرح حاضر میانگین معدل آخر ترم در دو روش تفاوت معنی‌داری را نشان نداده است^[15]. همچنین طرح حاضر برخلاف مطالعه *اسلامیان* و همکاران است که در آن بین میانگین نمرات دانش‌آموزان دو رشته مذکور تفاوت معنی‌داری وجود نداشته و اثر تعاملی معنی‌داری نیز در این رابطه میان رشته و روش مشاهده نشده است^[16]. در تایید تحقیق حاضر، هیل به این نتیجه رسید که در روش بحث، توانایی‌های ذهنی، مهارت‌ها، تغییر در ارزش‌ها، نگرش‌ها و علایق دانشجویان بیشتر از روش سخنرانی است^[17]. در مطالعه کریمی و همکاران نیز یادگیری در بحث گروهی به‌طور بارزی بیشتر بوده است^[18]. همچنین بحث گروهی باعث فعال‌سازی دانشجویان و افزایش زمان یادگیری در ذهن آنها است^[19]. طبق نتایج مطالعه جعفری، روش آموزش تلفیقی باعث تقویت انگیزه درونی و افزایش یادگیری و رضایت دانشجو می‌شود^[20]. در مطالعه *لیک* نیز از یک سیر فیزیولوژیک استفاده شده بود و عملکرد علمی دانشجویان در بحث گروهی از سخنرانی بالاتر بود^[21].

طرح حاضر برخلاف مطالعه فیشر و همکاران^[22] و *دوسولد* و *سادوسکی*^[23] است که در مقایسه نتایج آزمون‌های پایانی متعاقب فعالیت دو گروه، تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. مشابه تحقیق حاضر، در تحقیق صفری و همکاران، میانگین نمرات آزمون دانشجویان در روش سخنرانی به‌طور قابل توجهی پایین‌تر از روش بحث گروهی بود^[24]. همچنین طرح موجود شبیه مطالعه *قطبی* و همکاران با افزایش رضایتمندی توأم بود، ولی برخلاف آن با اختلاف معنی‌داری بین دو گروه همراه بود^[25]. از طرفی، نتایج طرح شبیه مطالعه فیشر و همکاران^[22] بود که دانشجویان تمایل بالایی به روش آموزش به‌شیوه بحث گروهی داشتند. در مطالعه حاضر نیز ۸۰٪ دانشجویان با شیوه آموزش دانشجویان محور موافق بودند. نکته منحصر به فرد این طرح که در سایر تحقیقات کمتر به آن اشاره شده، استفاده بیشتر دانشجویانی است که معدل پایین‌تری چه در آزمون مرحله اولیه، چه میانگین آزمون‌ها و چه در مرحله ماندگاری داشته‌اند.

منابع

- 13- Mirbagher Ajorpaz N, Ranjbar N. Compared to traditional learning and group discussion in nursing education. *Dena*. 2008;3(1-2):1-5. [Persian]
- 14- Solati M, Javadi R, Hossaini Tashnizi S, Asghari N. desirability of two participatory methods of teaching, based on students' view point. *Hormozghan Med J*. 2010;14(3):191-7. [Persian]
- 15- Delaram M. Clinical education from the viewpoints of nursing and midwifery students in Shahrekord University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ*. 2006;6(2):129-35. [Persian]
- 16- Eslamian H, Saeedi M, Fatehi Y. Comparison of the effectiveness of teaching methods of group discussion and lecture on learning and satisfaction of students in teaching of religion and life courses in the secondary school students. *Curric Plan Knowl Res Educ Sci*. 2013;10(11):13-23. [Persian]
- 17- Hill RJ. A comparative study of lecture and discussion methods. New York: White Plains; 1960.
- 18- Karimi M, Tavakol K, Alavi M. Comparison of two educational methods of lecture and group discussion on learning and reminding of nursing students. *Sci J Hamadan Nurs Midwifery Fac*. 2004;13(2):15-25. [Persian]
- 19- Asgari F, Khoshnazar T, Sedighi A. Comparison of efficiency management training using lecturing and small group teaching on learning rate of nursing and midwifery student's. *Holist Nurs Midwifery*. 2015;25(1):26-34.
- 20- Jafari M. Comparison of lecture and blended teaching methods on learning and satisfaction of medical students in biochemistry course. *Iran J Med Educ*. 2012;12(7):488-97. [Persian]
- 21- Lake DA. Student performance and perceptions of a lecture-based course compared with the same course utilizing group discussion. *Phys Ther*. 2001;81(3):896-902.
- 22- Fischer RL, Jacobs SL, Herbert WN. Small-group discussion versus lecture format for third-year students in obstetrics and gynecology. *Obstet Gynecol*. 2004;104(2):349-53.
- 23- Dusold R, Sadoski M. Self-Directed Learning versus Lecture in Medicine. *Acad Exch Q*. 2006;10(4):29-32.
- 24- Safari M, Yazdanpanah B, Ghafarian H, Yazdanpanah S. Comparing the Effect of Lecture and Discussion Methods on Students' Learning and Satisfaction. *Iran J Med Educ*. 2006;6(1):59-64. [Persian]
- 25- Ghotbi N, Khoddami M, Jalaei S. Satisfaction and learning level of university students in basic courses; comparison of lecture and group discussion teaching methods. *Educ Strategy Med Sci*. 2013;6(1):31-6. [Persian]
- 1- Hekmatpou D, Seraji M, Ghaderi T, Ghahremani M, Naderi M. Comparison of group discussion and lecture method in students' learning and satisfaction of life instructions unit. *Qom Univ Med Sci J*. 2013;7(1):10-6. [Persian]
- 2- Deveugele M, Derese A, De Maesschalck S, Willems S, Van Driel M, De Maeseneer J. Teaching communication skills to medical students, a challenge in the curriculum?. *Patient Educ Couns*. 2005;58(3):265-70.
- 3- McGilton K, Irwin-Robinson H, Boscart V, Spanjevic L. Communication enhancement: Nurse and patient satisfaction outcomes in a complex continuing care facility. *J Adv Nurs*. 2006;54(1):35-44.
- 4- Heravi Karimvey M, Jadid Milani M, Rejeh N. The effect of lecture and focus group teaching methods on nursing students learning in community health course. *Iran J Med Educ*. 2004;1(4):55-60. [Persian]
- 5- Reynolds M. Groupwork in education and training: Ideas in practice. London: Kogan Page; 1994.
- 6- Wang VC. Encyclopedia of information communication technologies and adult education integration (Volume 3). Hershey, PA: IGI Global; 2011.
- 7- Baghcheghi N, Kouhestani H, Rezaei K. Comparison of the effect of teaching through lecture and group discussion on nursing students' communication skills with patients. *Iran J Med Educ*. 2010;10(3):211-8. [Persian]
- 8- Cox TH, Lobel SA, McLeod PL. Effects of ethnic group cultural differences on cooperative and competitive behavior on a group task. *Acad Manag J*. 1991;34(4):827-47.
- 9- Mahram M, Mahram B, Mousavinasab SN. Comparison between the effect of teaching through student-based group discussion and lecture on learning in medical students. *J Strides Dev Med Educ*. 2009;5(2):71-9.
- 10- Damon W. Peer education: The untapped potential. *J Appl Dev Psychol*. 1984(5):331-43.
- 11- Khaledi S, Moridi G, Shafeian M, Gharibi F. A comparison between the lecture method and the three combination participatory method of teaching and learning on nursing students' sustainable learning. *Dena*. 2010;5(3-4):1-11. [Persian]
- 12- Liaghatdar M, Abedi MR, Jafari SE, Bahrami F. Comparing the effect of lecture and discussion methods on students' learning and communication skills. *J Res Plan High Educ*. 2003;10(33):29-56. [Persian]